

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl. a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

COMPLICAȚII.

Știrile ce ne sosesc de pe câmpul de războiu se încurcă din ce în ce mai mult. Ceeace se afirmă azi, mâine se desmint, și lumea pe-trece, într'o complectă neorientare, evenimentele, a căror valuri se vor resimți până aci la noi, și, posibil, și mai departe.

Articolele pesimiste ale foilor străine prezintă lucrurile într'o coloare cu totul neagră, și lumea rămâne tot mai neliniștită, cetindu-le.

Nu-i vorbă, știrile ce vin de pe câmpul de luptă sunt aproape întotdeauna necontrolabile. Nici chiar luptătorii singuri nu știu ce s'a întâmplat în alte părți; dacă știrile sunt rele, atunci se retac chiar în interesul isbânzii, iar dacă sunt bune, se prezintă totdeauna în superlativi.

Trec zile și săptămâni, până ce ochiul cunoscătorului, să poată descifra ceva din acest galimatias.

În ultimatul său Italia a declarat, că nu se va atinge de întregitatea teritorială a Turciei, în peninsula balcanică. Nu și-a ținut însă vorba. A atacat Preveza și a bombardat-o. Când celealalte puteri, în frunte cu Austro-Ungaria i-au cerut seamă de aceasta incalcare, Italia a declarat prin ambasadorul său din Viena, că nu e adevărat nimic din ce se zvonește în legătură cu amestecul ei în Balcani — și bombardarea Pervezei era, pe atunci, fapt împlinit.

Puterile se văd învoite, în ce privește ocuparea Tripolisului din partea Italiei; chiar Turcia, după un simulacru de război, se pare a se împăca cu acest lucru, în schimbul unei desdăunări bănești. Lucrul nu ar fi așa de greu; după pierderea Egiptului și a Marocului, Turcia s'ar putea împăca și cu această

pierdere, care înseamnă sfârșitul dominațiunei otomane pe coasta nordică a Africeii.

Când însă flacăra războiului se transpune în Balcani, lucrul se schimbă cu totul, căci nicăiri nu se poate afla, pe lumea asta, un teren mai explozibil, ca tocmai aci. Elementele eterogene — după obârșie și credință — așteaptă de multă vreme criza acestui om bolnav, care nu mai e harnic, să țină în mână sceptrul de cârmuitor. Și puterile învecinate așteaptă și ele, să pună mâna pe rămășițele acestui imperiu, ce s'a ridicat prin invazii și incalcare, înainte cu aproape cinci veacuri.

Nemeza își va îndeplini rolul ei de mare nivelatoare a nedreptăților, ce se săvârșesc în istoria neamurilor.

În cazul acesta însă, războiul ne privește și pe noi, și încă destul de aproape. Grecia mobilizează, pentru a-și asigura Creta, la care aspiră cu oarecare dreptate; Bulgaria publică un manifest războinic pentru a ocupa Turcia europeană, dând a înțelege României, că are la spate sprijinul Rusiei; țărmlul vestic al peninzulei balcanice înclină, bineînțeles spre Italia.

Atunci?

S'ar putea împărți foarte repede acest imperiu, ce și-a trăit traiul, dar vorba e, dacă lucrul s'ar putea duce la îndeplinire fără complicații mai grave?

Tripla alianță are datoria de a liniști lumea și de a garanta, că Italia va cuceri Tripolisul, fără să se ivească pe urmă o încăierare generală, din care vor profita, probabil, tocmai puterile acele, cari stau azi la pândă, cu gândul să pescuiască în tulbure.

Soarta Tripolisului era hotărâtă de câțiva ani deja! Chiar Turcia știa prea bine, că are să urmeze în

curând aceasta lovitură de grație, ce o va exclude din Africa.

Vorba e numai: s'a hotărât acum și excluderea Turcilor din Europa?

Dacă da, noi nu putem decât să ne bucurăm din tot sufletul de vestea aceasta, văzând disparând dintre statele creștine-civilizate ale Europei, împărăția temută odinioară a semilunei.

Cu un gest generos vom iertă — sau vom uită toate ravagiile acestei rase barbare, ce s'a năpustit asupra noastră, ca un flagel. Vom uită pârăile, râurile de sânge, ce am vărsat din pricina lui, satele și orașele incendiate, vom uită totul — și ne vom bucura, că acest element atât de puțin accesibil civilizației, acest singur popor european, care a perzistat cu fanatism în credința lui păgână, în mijlocul milioaneilor de creștini, se va înapoia în sediul lui din Asia, unde ar fi trebuit să rămână din capul locului!

Ne vom bucura de aceasta noi cei dintâiu, după cum s'au bucurat cruciații pe vremuri, când au reușit să elibereze pământul cel sfânt din mâna păgânilor.

Puterile europene s'ar învrednici de laurii, cari au împodobit așa de rar succesele expedițiilor cruciate!

O pagină de rușine mai puțin în istoria civilizației; singurul element, care nu s'a asimilat culturii europene s'ar reîntoarce la vatra obârșiei sale.

Vor garantă însă puterile europene, că toate aceste vor decurge fără mari vărsări de sânge? Și, mai ales, vor garantă, că nu se vor încăiera, pe urmă, singure, când va veni vorba la împărțirea moștenirii rămase după acest oaspe nechemat, căruia i-a sunat deja ceasul de plecare?

Despre misiunea înaltă a preotului

conferință ținută clerului din vicariatul Silvaniei cu ocaziunea exercițiilor spirituale din primăvară.

„Precum m'a trimis pe mine Tatăl și eu vă trimit pe voi.“ „Mergeți în toată lumea și vestiți evangelia la toată zidirea.“ „Voi sunteți lumina lumii, așa să lumineze faptele, lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel ceresc“.

Oh! misiune înaltă, misiune mai înaltă decât ceea ce a avut-o ingerul care a vestit Preacuratei Vergure Maria voința lui Dumnezeu, că pe dânsa a ales-o Tatăl ceresc dintre toate ficele pământului, ca sânul Ei virginal va să cuprindă pe Fiul lui Dumnezeu, pe care nu-l poate cuprinde cerul și pământul. Misiune mai înaltă decât a corului Ingeresc, care lângă ieslea Vifleimului a vestit nu numai păstorilor, ci lumii întregi, cerului și pământului, bucuria cerească, că în ieslea Vifleimului este înfășat Mântuitorul lumii, care este Hristos Dumnezeu! Tatăl Dumnezeu a trimis în lume pe fiul său, ca pe om, aceasta icoană a dumnezeirii să-o curățească, să-i rescumpere sufletul din moartea vecinică, din robia iadului și din lanțurile păcatului strămoșesc; l'a trimis, ca să reînnoiască legăturile rupte dintre sufletul lui Dumnezeu și sufletul omului; ca să împace pe Părintele supărat cu fiul său neascultător și păcătos. L'a trimis Dumnezeu în lume pe fiul său, ca să-l renască pe om prin credință și sacrificiu. Și cine este delegatul lui Hristos întru îndeplinirea acestei misiuni cerești îndeplinind pe pământ, pe a cui umeri, suflet și inimă a pus Hristos această sarcină, de a căreia greutate și umerii îngerești să cutrieră? Pe a preotului. Pentru că

preotului sună admoniarea sfintei scripturi: „dumnezeii sunteți voi“, preotul este îmbrăcat cu solie, misiune dumnezeiască. Preotul este nu numai ambasadorul împărăției cerești așezată în lume, ci este reprezentantele, este locțiitorul lui Hristos, în împărăția lui Dumnezeu întemeiată în această lume. Sau cine pune coroanele pe capurile domnitorilor, regilor și împăraților? Mână preotului înălțat la gradul arhieresc, condusă de dreapta lui Hristos.

Oh! ce misiune sublimă, necuprinsă de mintea omenească cea mărginită! Sarcina misiunii înalte cu mare responsabilitate împreună, cum să o poată suporta inima și sufletul preotului îmbrăcat în trup slăbănog!

Cea dintâi datorință a preotului împreună cu sublima sa chemare este a vesti lumii cuvântul adevărului etern, adus prin Hristos din sânul Tatălui ceresc. Și în al cui nume îl vestește? În numele și reprezentând persoana dumnezeiască alui Hristos, precum grăiește către preoți însuși Hristos prin Luca evangelistul: „Cine vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă, cine să lapadă de voi, de mine să lapadă, iar cine să lapadă de mine, să lapadă de Tatăl, care m'a trimis pe mine“, prin urmare gura preotului este gura lui Hristos, cuvintele vestite prin preot, trebuie să fie cuvintele lui Hristos; pentru că însuși Domnul ne-a promis, că ne va da pe buze cuvintele și învățătura, care datori suntem a o vesti lumii: sămânța învățăturai lui Hristos adusă din sânul Tatălui ceresc este depusă în s. evanghelie ca într'un grânariu sfânt, este stropită cu scump sângele lui Hristos scurs din coasta lui cea dumnezeiască, străpunsă cu sulita tiranului, ca sămânțată prin preoți în sufletele credinciosului popor, răsărind, crescând să nu producă tăciunile păcatului, ci spicele-

aurii a virtuților creștinești. Misiunea preotului de a învăța și vesti lumii pe Hristos cel restignit, trece peste puterile spirituale și fizice a preotului; lacuna aceasta nespunsă de mare între sublimitatea misiunii preotului și între puținătatea preotului, nu o poate umplea știința fie cât de vastă și rămurită filosofică profană, ci singur darul luminii vărsat dela atotputernicul Dumnezeu și darul tăriei sufletești vărsat din căldura soarelui dumnezeirii peste știința preotului suptă diu s. evanghelie, care precum zice un s. părinte, este epistola Atotputernicului Dumnezeu trimisă din ceriu către zidirea sa de pe pământ. Frumos și în mod înălțător de suflet și încălzitor de inimă să tălcuiască aceste daruri în rugăciunea anonului: „Cu pace să ieșim“. Vă mărturisesc fraților! că de multeori m'am întristat, cum unii dintre frații preoți recitează în fugă aceasta rugăciune — din care tot cuvântul este un picur de balzam a darului ceresc vărsat, precum în sufletul și inima preotului, așa și într'a poporului — aceasta rugăciune ne înalță mintea, sufletul și inima la izvorul darurilor cerești, cum pot recita aceasta rugăciune fără ai simți sublimitatea! Rugăciunea aceasta pune pecetea darului dumnezeesc pe sufletul și inima credinciosului popor, ca lumea în care iesă din s. biserică, să nu poată răpi cuvântul lui Dumnezeu din sufletul și inima lui.

Preotul neîncetat trebuie să învețe, ca ori când și întru toate împrejurările să fie gata a vesti cuvântul lui Dumnezeu. Inșă, ca cuvântul lui Dumnezeu vestit prin preot să prindă rădăcini în sufletul și inima credinciosului popor, mai înainte trebuie să treacă prin sufletul și inima preotului; precum zice scriitorul francez Marmontel: „Cuvântările celea mai bune sunt acelea, cari ni-le dictează sufletul“, și de acolo, ca

FOIȚA.

Impresii din Ardeal.

Mândră e țara Ardealului! Regină între regini! Revărsatu-s'au harurile Domnului din belșug asupra ei. Edenul biblic, nu mi-l pot închipui, decât sub înfățișarea acestui colț de raiu, peste care plutește spiritul Domnului. Cât e de încântătoare țărișoara aceasta dulce! O zână din povești! Aurul strălucitor ti încununează fruntea superbă. Metalele nobile toate, cu fulgerile lor, potențază la infinit lumina orbitoare a gloriei, cu care se înveșmântă. Flori alese și delicate, cu aromă cerească, sunt aruncate cu mână largă pe covorul pururea verde, ce-i acopere sânul feciorelnic. Pădurile umbroase — pletele ei lungi, bogate, delicate, moi ca mătasa, — fi vor pururea gloria cea mai desăvârșită a acestei țări, pe care o laudă poezii neamurilor. Râuri multe cristaline, îi brăzdează fața, îi răcoresc fruntea ferbinte, ferindu-o, ca pe o copilă, de arșița dogoritoare și turnând vieță și putere în vinele ei. Iar trupul svelt îi încinge brâu munților înalți, frumoși ca un vis. Suverană fericită!... Te invidiez!... Și ce supuși ai tu regină falnică!... Mândrii românași, din fluer doinași. Viteji, cu piept de

aramă, chipeși, frumoși și buni la suflet, ca copiii nevinovați... Și cât de mult ti iubești!... Le dai tot ce ai mai bun. Grânele celea mai grele — spice de aur; poamele celea mai delicate și aromate, bune de pus pe mesele împăraților; strugurii nobili, podoaba scumpă: sunt câteva numai din bogățiile, pe cari le îmbii lor cu mâna largă. Lor le-ai hărăzit și aerul minunat, răcoros, întăritor, — fiecare picur îi sănătate, — pe care să-l tot respiri. Lor, cerul frumos, cu bolta azură, smălțat cu flori de stele, pe care să-l tot privești și să nu te sature și să mori fericit. Adevărat! ai o soartă aleasă, ai parte de fericire mare, și ești vrednică să fii pizmuită de toți muritorii pământului. Ori unde am rătăcit prin străini, cugetul meu tot la tine a fost îndreptat. După tine a suspinat sufletul meu pe care l'ai fermecat cu privirile tale dulci încă din mică copilărie. Cât de fericit mă simt, că nu mai trebuie să mă despart de tine! O nouă despărțire m'ar cufunda în adâncul durerii. Tu doară ai dovedit față de mine, pururea o dragoste deosebită. Din mică pruncie m'ai așezat în colțul cel mai fermecat al împărăției tale, ca sufletul să se îmbete de feeria priveliștelor încântătoare, pe cari le prezinți muritorilor la tot pasul. Da! De mic copil am petrecut tot în creerii munților — salba aceasta minunată, pe care ți-o invidiază cerul. Acolo, la sânul tău, am gustat plăcerile celea mai curate și sfinte, și m'am datat să văd în trăsăturile tale

alese fața dumnezeirii. Este careva dintre muritori, care să-și fi dus pașii în părțile acelea muntoase unde m-i țara, și să nu-și fi deschis gura spre lauda și preamărirea ta și a Ziditorului tău? Simt, că toată poezia, care inundă sufletul meu fericit, dela tine derivă, din adâncurile tale nepătrunse, — cari acolo inșă, în cuibul cald al tinereții mele, se destăinuiesc privitorului vrăjit, în toată splendoarea lor — repet, din adâncurile tale izvorește, și se revarsă spumegând în încăperile inimii însetate. Desfid pe oricine, să-mi arete frumuseți bogate, feliurite, alese, așa cum le vede ochiu fermecat în colțul acela de țară, în fașia aceea de pământ, care se estinde la marginea împărăției tale — (dela Bilbor la Bicaz) —, unde mi-am petrecut anii tinereții. Păduri mai frumoase ca acolo, n'am văzut pe toată întinderea pământului, unde m'au dus pașii pribegi: nici în Europa bătrână, nici în America pământul fagăduinții. Brazilii înalți, sulegeți, drepti ca lumânarea, sunt oastea mândră, care te apără de vijelii și vânturi. Sufle uraganul cu îngrozire în timp de furtună, îndoaie-le coama superbă, ei stau neclintiți la postul de veghie și te apără cu scuturi de oțel, scoțind din piepturi de aramă, în mânia lor nepotolită, chiote puternice de războiu și clătănându-și coama de leu. Iar în timp de pace îți cântă cu toții în chor, lin, domol, și tu adormi fericită ca un copil, ascultând ca în vis notele dulci ale acestei fanfare cerești

dintr'un răsădario încălzit de focul iubirei misiunii sale preotești, să-le transplante în sufletul și inima poporului. Ca cuvântul lui Dumnezeu, rostit prin preot să aibă roadă, este condițiunea „sine qua non”, ca preotul să-și iubească chemarea sa; pentruce avem noi preoți inconștii, de misiunea lor sublimă? pentrucă nu o iubesc? Căci, fără lumina și căldura soarelui n'ar produce pământul pe lângă toată munca ustenicioasă nimica, așa și țarina religiei fără căldura iubirei misiunii preotești nu poate aduce roada cerească a ispășăniei sufletelor.

Deci preotul nu corespunde deplin misiunii sale, dacă în duminică și sărbători dela sfântul altar înalță sacrificiu necruntat către Tronul cereșc, ci e dator să țină poporului și sfânta învățătură, pentrucă am primit dela Hristos misiunea de a vesti cuvântul adevărului etern.

Sublimă este misiunea preotului în administrarea celor șapte sfinte taine, care sunt atâtea izvoare pentru mântuirea turmei spălate în scump sângele lui Hristos, sunt apa cea vie „din care cine bea nu mai înșătoșează nici odată”.

Măiestoasă este chemarea preotului la administrarea sfintei taine a botezului, când de pe ochii chipului lui Dumnezeu, a pruncului nou născut, care deși cu ochii trupului vede lumina lumii, dar ochii sufletului îi sunt întunecați de blăstămii pacatului strămoșesc — spală negura pacatului, ca să vadă lumina credinții și sufletul ființei curățite de norul pacatului îl uneste cu Dumnezeu și îl introduce în sânul sfintei maice biserice. Nu mai puțin importantă este administrarea s. sacrament al mirului conferit prin preot; pentrucă întărește mlađița credinței cea crudă, ca furtunile vieții să nu o desrădăcineze din sufletul noului creștin.

Sublimă și necuprinsă de mintea omenescă cea mărginită este chemarea preotului, când nutrește sufletele cu S. Taină a cuminecării, cu această merinde a vieții de veci, precum zice însuș Domnul: „Cine va mânca trupul meu și va bea sângele meu, are viața vecilor, pentrucă trupul meu este adevărata hrană și sângele meu este adevărata beutură”. „Cine va mânca trupul meu și bea sângele meu, în mine petrece și eu într'insul”. (Ioan).

În administrarea stei Taine a porăinței preotul întrunește în sine față cu păcătosul dirigător de doctor, părinte și judecător: pentrucă frângând după mărturisire lanțurile fărădelegilor i-se ușurează sufletul încătușat și inima usturată de ranele câștigate prin păcate, toarnă balzamal mângâierii și le alină usturimea; după aceea văzând lacrimile de pocăință îi dă sfat părintesc credinciosului, cum să încunjure cărarea cea strâmbă a păcatelor și să-i îndrepteze pașii spre calea oabli a virtuții. În u. mă în numele lui Hristos îl desleagă de lanțurile păcatelor și îl judecă și prescrie mijloacele satisfacerii dreptății vătămate a lui Dumnezeu, îl împacă cu Părintele său cereșc, cu sufletul său și cu deaproapele său.

Preotul prin S. Taină a ungerii de pe urmă întărește în credință, nădejdea și iubirea către Dumnezeu pe cel morbos, ca nu cumva sub usturimea și greutatea durerilor să se sguduie în sufletul lui credința, speranța și iubirea către Dumnezeu.

În s. Taină a căsătoriei preotul reprezintă pe Isus Dumnezeu, care a binecuvântat cea dintâi căsătorie a protopărinților noștri sub cerul virginal al raiului încă neîntunecat de norii pacatului strămoșesc; oltuiește prin rugăciunile prescrise de s. maică biserică două suflete și două inimi într'una. Imploară harul cerinului asupra cununilor credinței și

iubirei împrumutate, ca acelea să nu se vestezească până la mormânt; celor înfrunți prin legătura căsătoriei le dă sfat părintesc, cum să-și apere floarea credinții de bruma vesteziitoare a ispitelor lumesti, ca cu puteri unite să-și poarte în sinul lor crucile vieții fără de ae arăta lumii.

Pe cât de măiestoasă, sublimă și cerească este misiunea preotului la sf. Altariu, care la rugăciunile lui devine Crucea lui Hristos din Golgota, pe atât de cutrierătoare este poziția lui: pentrucă la rugăciunile rostite prin dânsul în fiecare sf. Misă se reînnoește jertfa adusă Tatălui cereșc în Golgota, în mod necruntat și la rostirea cuvintelor grăite de către Hristos în cina cea de pe urmă, nu în numele său ci în numele lui Hristos, peste pâne și vin, pânea să prefacă în sf. Trup și vinul în sf. Sângele lui Hristos. La sf. Altar Hristos așa zicând este personificat în preot. Corul ingerese în mod nevăzut încunjură pe preotul celebrant și conglăsuiește cu corul sf. biserice; ba ceriul se estinde cu mărirea sa pe pământ și răsună de concertul de lângă ieslea Vifaimului: „Mărire într'u cele de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bună învoire”.

O dignitate care nu se poate talmăci prin buzele muritorului — a preotului. O responsabilitate grea împreună cu strălucirea acestei dignități!

Mare e preotul și dulce e chemarea lui lângă așternutul creștinului de pe a căruia frunte picură sudorile reci a luptei cu moartea. Preotul aici reprezentează pe ingerul mângâitor. După-ce desleagă pe ostașul lui Hristos de legăturile păcatelor și îi alină usturimea ranelor inimii prin balzamal mângâierii; îl prevede cu merindea vieții de veci cu sf. și scump trupul și sângele Domnului. Însă lupta hotărăște peste învingere, când se slărșește. Diavolul cu oastea întunerecului

Munții — sfetnicii tăi cei mai credincioși se înalță semeți spre ceriu, voinđ să atingă cu fruntea bolta azură, să sarute poalele tronului lui Dumnezeu, cerșind dela Stăpânul vremurilor, răzburarea nedreptății omenești, care au de an, zi de zi, clipă de clipă, îți fură podoabele celea mai alese, culcând cu mâna barbară părți întregi de codru la pământ. N'am văzut nicăiri munți mai atrăgători ca pe aci. Din toată înfățișarea lor transpiră demnitate, energie, hotărîre potolită, dar demnă de niște viteji încercați în bătălii, ca dânsii. Și să nu credeți cumva, că ar fi cât de puțin fioroși și sălbatici, cu contururi severe, cu figură cruntă, ca alți frați mai războinici, mai aprinși. Ferit-a Dumnezeu! Formele lor sunt elegante, blânde, domoale. Au un anume aer de pace, seninătate cerească. Fruntea lor largă e brazdată pururea de un surâs blajin, de ți-se pare, că vezi înaintea ta pe Dumnezeu, părintele bun al neamului omenesc. Fața lor e pururea luminoasă. Sunt niște ființe, în ochii cărora vezi marea adâncă a fericirii, a împăcării cu soarta proprie, a mulțumirii și liniștii adânci sufletesti. Cu un cuvânt: te încredințezi, contemplând figura lor armonică, cu nuanțe delicate, că și ei sunt conștii de sublimitatea lor simplă, de farmecul blând al poeziei, ce emanează din toată ființa lor. Repet! Nu ați p'aci nimic sălbatic, nimic fioros. Nu vezi în firea lor ură, răzvrătire, mânie. Totul e împăcat și senin, ca oglinda unui

lac, pe care n'o turbură undă de vânt. Numai alocurea, în anumite părți ascunse privirilor omenești, pe cari trebuie să le cauți anume, urcând din greu coastele lor, și percurgând distanțe de ore întregi — numai alocurea găsești privesți mai sălbatice, cari te zguduie și te înfioară. Sunt locuri rezervate fielor, a căror fire e sălbatică ca și natura, în mijlocul căreia trăiesc. Dar chiar și sub această înfățișare sunt superiori oricărui alt tablou similar. Căci luând chipul erunt al războinicului îmbrăcat în zale și oțel și înarmat cu armele ucigătoare ale războaielor sângeroase, cari sfarmă și zdrobesc totul în calea lor, — dovadă râpele și prăpăștiile, adânci ce se ivesc pretutindenea — aievea și merită acest nume. Nu ai înaintea ta numai o spoială, o imitație proastă, un humbug. E realitatea însaș, care te zguduie, îți vâră frică în oase, te entremură din creștet până în tălpi. Dar acelea locuri repet încă-odată, sunt departe și nu turbură armonia liniilor, ce se întind înaintea călătorului și pe care le contemplă extasiat din valea ce curge lin la poalele munților.

Totul e vis și armonie pe aceste plaiuri!

Soarele — făt frumos din bazme — se oprește cu drag asupra lor! Le sarută cu foc, le îmbracă în lumină cerească, frumoasă de-ți se vederea. Cascade de lumină, ce emanează din isvorul vecinic și curge râuri, râuri și potopește ceriu, pământ și apele

văzduhului, e atât de fermecătoare, reflexele razelor aurii, sunt atât de dulci, cât nu știi pe ce lume ești. Totul e viață: un raiu pe pământ! Sufletul, cufundat în apele adânci ale vieții, sorbind cu sete căldura binefăcătoare, se simte renăscut, și floarea cea mai delicată, care crește în grădina lui, cântarea — la atingerea aripelor calde ale vieții, se desfăce șchioasă, își întinde petalele gingașe la soare și aduce prinos de laudă Creatorului, izvoțul nesecat a atâtor bunătăți. Toate ființele o contemplă fermecate și se alătură la avântul ei de iubire curată. Cântă omul îmbătat de frumseță și fericire. Cântă și păsările în crâng și în apele nevăzute ale văzduhului, rotindu-și lin zborul prin întinderile nemărginite. E un concert divin, o armonie din alte lumi!

Ce să mai adaug la mărirea ta, o țară fericită? Ce cuvinte să folosesc, ca lauda gurei mele să fie mai desăvârșită, mai curată? Spune-voiu și aceea, că frumseța ta nemuritoare, nu e deșartă. Nu ești o cochetă, care să nu cunoască decât cultul persoanei sale. Care să se idolizeze îngrijindu-și cu teamă numai podoaba trupului, dorind să vadă la picioarele ei mii și mii de curtezani. Nu! Tu știi prea bine, că frumseța e trecătoare și că nu folosește nimic, dacă ea nu merge mână în mână cu bunătatea inimii. Tu știi că D-zeu, ființa de-o frumsețe ideală, este în aceeași vreme, bunătatea însași. Deci tu nu te închizi în cercul îngust al eului

În oara morții își strânge toate puterile, ca pe ostașul lui Hristos în oara morții să-l înșele a se lăpăda de credința sfintei cruci; însă preotul, ingerul Domnului punând sf. cruce în mâinile sau pe pieptul muribundului îl îmbărbătează, ca prin arma sfintei cruci, pe care a jurat în botez, să alunge dela sufletul său puterile întunecului, și să-și dea sufletul său în mâinile Creatorului său, a cărnia schintee este, ca aceia să se unească sub soarele dumnezeirii în împărăția nemuririi cerești.

(Va urma).

Corespondințe.

Sfințire de biserică.

Înainte de aceasta cu cinci ani din întâmplare a devenit prada flacărilor biserică cea veche de lemn din parohia Mălădia, situată în tractul Ipului, îngremiată în vicariatul Silvaniei, prefăcându-se în cenușe nu numai s. biserică ci și ornatele și cărțile bisericesti. — Însă poporul gr. cat. român din Mălădia învățat de focul credinței vie, precum zice un s. Părinte: „casa lui Dum-

tău, jertfind ecatombe numai idolului persoanei tale, ci din bunătățile, pe cari și le-a dăruit D-zeu, împărtășești și pe alții.

Deschizi largi porțile inimii și dai supușilor tăi, însăși vieața ta. Câți nu aleargă la apele (minerale), dătătoare de viață, cari curg din coastele tale, străpunse de dragostea vie. ce-o ai pentru cei loviți de mâna sorții! Da! Ești o mamă iubitoare și sfântă, care-și hrănește copiii cu însăși vieața sa.

Te-ai putea deci uita vre-odată, regină sfântă? Nu! Numele tău răsuna-va vecinic pe buzele mele. Pomenite-voi cu cinste în totdeauna. Dorința mea este, să te fac cunoscută tuturor, ca toți să se închine ție. Împlinește-mi însă și tu o dorință ferbinte. Când voi închide ochii, părăsind aceasta vieață, lasă se mă odihnesc în pământul scump al nașterii mele, pe care l'am cântat, lângă oasele părinților mei.

Dr. Alesandru Nicolescu.

Epigrame.

Unui invidios.

De-mi merge bine tu mă lauzi
Și-mi spui ce bine-ți pare,
Căci lauda 'n piept n'o poți s'o porți
De-atâta întristare.

Iar de mă vezi cuprins de griji
Și fără mângăiere...
Tu taci, căci bucurie simți,
În tainica-ți tăcere.

nezeu să întemeiază crezând, să edifice sperând și îndeplinește iubind pe Dumnezeu" cu concursul creștinilor de inimă din jur și din țară, și-a edificat o biserică frumoasă, a pictat-o și provăzut cu clopote, ornate și cărți bisericesti.

Actul sfințirii bisericii l'a îndeplinit vicariul Silvaniei Alimpiu Barboloviciu comisarul veneratului Consistoriu a diecesei de Gherla la 24 Sept. a. c. și de Duminecă, cu asistința alor 8 preoți.

După sfințirea apei făcându-se procesiune în jurul bisericii s'a sfințit biserică din afară, și fiindcă a venit poporul în procesiune cu preoții în frunte din toate satele din jur ca la 2500 suflete, a aflat de bine vicariul a ținea predica afară, în ușa bisericii. — A descris suferințele și luptele bisericii creștine sub durata persecuțiilor de pe vremurile catacumbelor; luptele și suferințele bisericii noastre române sub durata iobăgii. A legat de inima poporului îmbrățışarea cu căldură a sfintei noastre religii; a relevat împrejurarea tristă: că evul nostru care să mândrește a fi evul luminei, este a întunecului necredinții, pentru că calcă în picioare sfintele Sacraminte: a căsătorii, mărturisirii și s. Euharistie, cari sunt temelii îndestulării vieții pământene și a fericirii cerești, cari sfinte sacraminte au împrumutat poporul român putere eroică sufletească și trupească de n'a îmbrăncit sub durata tirăniei dezastruoasă a iobăgii. Efectul salutar a vorbirii l'a documentat fețele poporului credincios inundat de lacrimile pocăinții și a bucurii. — După finitul actului sfințirii poporul credincios în procesiune cu praporii în frunte s'a reîntors mângăiat la ale sale.

Înceindu-se actul sfințirii, preotul din Mălădia a cetit în auzul numeroasei adunări mulțămîta adăncă tuturor cari a contribuit la edificarea, înfrumșetarea și prevederea bisericii cu celea de lipsă, ca să corespundă mării lui Dumnezeu. Las să urmeze expresiunea mulțămitei domnului preot Gregoriu Simon și catalogul creștinilor de inimă cari au contribuit spre înălțarea nimbului mării lui Dumnezeu:

Maiestatea Sa ces. reg. apostolic Regele Francisc Iosif I. 200 cor., din fondul fericitului Dr. I. Nichita 229 cor. 60 fl., Banca Silvania 100 cor., dl Binder Iozsef mare proprietar în loc 50 cor., Közgasdasági bank din Șimleu 20 cor., Cherecheș Gligor și soția d-sale din Ceheiu 100 cor., Bolfaș Nastasia din Ceheiu 20 cor., Fărcaș Floare din Ceheiu 10 cor., Lázár Lajos din Maladia 10 cor., Chereches Pasc 5 cor., Erdei Ioan și soția Racolța Ană din Maladia 24 cor., Preotul local Gregoriu Simon rodul de un an de pe porțiunea canonică 662 cor. 68 fl., Colectanții Ioan Pădurean, Iosif Tulbure, Demian Vetișan, Stefan Lesuțan, Ioan Negrean, Ioan Sabo, Deac Marian, Nichita Chereches, Niculaie Mérges, Vasilie Pădu-

rean, Gligor și Ioan Negrean, Ioan Câmpean: acești credincioși de aici cu multă jertfă și abnegarea de sine a colectat din țară suma considerabilă de 1538 cor. 32 fl. Din petrecerea aranjată de dl învățătoriu Daniil Graur a încurs suma de 67 cor. 60 fl. Din repartiția credincioșilor poporeni din loc 5335 cor. Supra oferte peste suma repartițată dela: Stefan Câmpan 10 coroane, Mihaiu Lesuțan 10 cor., Stefan Lesuțan 10 cor.; Ioan Vetișan 10 cor.; George Pop 20 cor.; Petru Bolfaș 60 cor.; Maria Lobonțiu 60 cor.; Petru Mocan 10 cor.; Zacharia Todoruțiu 5 cor.; Lazar Sabó 5 cor. Asemenea se exprimă mulțumită celor-ce a împodobit aceasta biserică cu recușitele necesare la cultul Dumnezeesc precum urmează: Hatzel Florián, posesor în Carastelec a cumpărat 2 clopote; Gligor Pop, morariu în Uilac a cumpărat un luster, un rând de vesminte, 2 candelabre, o cruce, o stroiță, o lădiță și 1 cruce portativă; Lucreția Bulzan m. Lunger din Carastelec 2 feșnice pe altar; Nuțiu Cheregi din Criștelec 1 potir cu toate aparatele; Daniil Graur 2 cărți corale; Iosif Tulbure din Maladia 1 evanghelică; Teodor Mocan tom. I. din Mineu; Ioan Vetișan din Maladia 1 rând de vestminte negre și un strașnic; Irimie Mocan din Maladia un Euchologiu; Vasilie Todorean din Maladia 1 apostol și o cruce cu orelogiu pe altariu, Gavrilă Brumar din Cosnici un rând de vesminte, Mitru Noge din Giumelciș un rând de vestminte, Andreia Haiduc din Maladia 1 prapor și 1 carte corală, Sofia Pădurean din Maladia 2 prapori, un credincios din Bocșa română 1 rând de vestminte, cuvioasa văduvă Maria Lobonțiu din Maladia a îmbrăcat altariul cu mai multe învăltoare frumoase, dna învățătoareasă Graur asemenea 1 învăltoare pe altariu, Susana Bologa din Dersida 1 învăltoare, cuvioasa văduvă Vasileasă Balota din Hidig a procurat tom. II. și III. din Mineu, preoteasa preotului local Maria Aciu 1 învăltoare pe masa punerei înainte, mai multe ștergere la icoane și purificatoare pe potir, Floare Tulbure din Maladia 2 ștergere frumoase la icoane, Floare Mocan din Maladia 1 cruce portativă, Anisia Pădurean din Giurtelec 1 troiță, Toader Pop din Bădăcin 1 prapor, Pop Floare cu alte femei din loc 1 icoană pe altar și alte lucruri de lipsă spre împodobirea bisericii, fostul preot Ambrosiu Bulzan 1 cădelniță.

Mulțumită călduroasă cu deosebire poporului vecin din Uileac, care de și de alt neam și religioase, n'a pregetat a ne primi cu căldură ocurând în mod deosebit cu avutul lor spre mângăierea acestui popor în năcazul avut.

Mulțumită călduroasă exprimăm preoțimei din aceasta dieceză ba și din alte dieceze fără deosebire de confesiune, și tuturor acelor inteligenți din țară, cari au primit la

NEUMANN M.

furnisor al curții și camerei ces. reg.
în KOLOZSVAR, Mátyáskirálytér 14.

Mare asortiment în veșminte bărbătești, de copii și fetițe!

(72) 12—?

Prețurent ilustrat gratis și franco.

pragurile lor pe trimișii noștri și ne-au mângâiat cu ajutorul lor banal sau sfântitoriu.

Mulțumită exprimăm cu deosebire Veneratului delegat episcopesc Rev. dn Vicariu Alimpiu Barboloviciu și Onoraților preoți cari azi în numele capului diecezei noastre ne-au făcut aceasta măreață sărbătoare.

Mulțumită exprimăm și acelor neobosiți poporeni credincioși de aici, cari cu multă jertfă și abnegare de sine a cutrierat țara ca să adune banii de lipsă spre zidirea acestui lăcaș dumnezeesc. —

Mulțumită și dlui Niculaie Muntean și soțului său Ioan Chiș, cari a ridicat acest edificiu amăsurat indignitelor noastre tare modeste spre îndestularea acestei comunități bisericesti.

Mulțumită Vouă iubiți creștini credincioși ce ne-ați onorat azi cu prezența la înălțarea acestui lăcaș dumnezeesc.

Dela răsărit, apus, miazănoapte s'a adunat azi fii Tăi Doamne! ca să-Ți aducă Ție jertfă de laudă. Binecuvântă dară Doamne aceasta osteneală a lor, binecuvântă moștenirea Ta, înmulțește întru bunătăți viața lor, binecuvântă țarinile lor și rodul ostenelelor lor, și pe cei ce i-a lăsat acasă să-i afe în pace, iară pe cei ce iai luat Doamne din lumea aceasta dă-le repausul vecinic, acolo unde nu este durere nici întristare ci vieată fără de capăt.

Prânzul ospital l'a oferit preotul local Gregoriu Simon, sub durata aceluia a închinat primul toast Vicariul întru sănătatea Exelenții Sale Domnului Mitropolit Dr. Victor Mihályi capul provinciei noastre bisericesti. Apoi a urmat și alte toast.

Deie bunul Dumnezeu să putem asista la multe asemenea serbări înălțătoare de suflet și încălzitoare de inimi.

Un participant.

Nr. 11—1911.

R. I.

Convocare.

În sensul §-lui 24 al statutelor „Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din ținutul Hațegului” se convoacă

adunarea generală

a Reuniunii pe ziua 15 Octomvrie st. n., în școala gr.-cat. din Alsóbauczár—Bouțarul inf.

Ordinea de zi.

Ședința I-a.

1. Sf. Liturgie cu invocarea sf. Spirit la 8 oare a. m.
2. Deschiderea adunării generale prin president.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Raportul comitetului central.
5. Alegerea comisiunilor:
 - a) pentru examinarea raportului comitetului central.
 - b) pentru cenzurarea rațiunilor pe 1911 și a proiectului de budget pe 1912.
 - c) pentru examinarea raportului bibliotecarului.
 - d) pentru încasarea taxelor și înscrierea de membrii noi.
6. Disertație de d. Andreiu Grecu.
 - a) Prelegere practică (în l. maghiară) ținută din partea d-lui Florian Gliga și a d-șoarei Cornelia Modorcea.

Prânz comun.

Ședința II-a la oarele 3 p. m.

1. Raportul comisiunilor esmise în ședința I-a.
2. Prelegere practică din geografie ținută de d. Ioan Moldovan.
3. Critica disertațiilor și a prelegerilor practice.
4. Alegerea unui delegat pentru adunarea gen. a Reuniunii inv. archidiecezani din Blaj.
5. Declararea „Foaii școlastice” de organ oficios al Reuniunii.
6. Alegerea unui delegat pentru adunarea Reuniunii din Lugoj și raportul d-lui Șerban.
7. Eventuale propuneri intrate cu 8 zile înainte de adunare.
8. Votarea stipendiului de 50 cor. și decernarea premiului de 40 cor. al d-lui dr. Gavriil Suciu.
9. Constituirea comitetului.
10. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
11. Inchiderea adunării.

Din ședința comitetului central ținută la 21 Septemvrie 1911.

Dr. Iacob Radu, *Ioan Zepa,*
vicar și președinte. notar.

Nota. Se atrage atențiunea d-lor membri asupra scriptei Ven. Ord. din 13 Aprilie 1905. Nr. 206. referitoare la pedepsirea absenței nemotivate.

2. Doritorii de a obține stipendiul de 50 cor. să-și înainteze recursul prezidiului Reuniunii până în 14 Octomvrie 1911.

3. Pentru încuadrare și participare la masa comună, să se înștiințeze cu 5 zile înainte la d. Ioan Zepa inv. Alsóbauczár, u. p.: Bukova.

Noutăți.

Sfințire de biserică. Curatorul bisericesc gr.-cat. din Urișor, invită la *actul sfințirii bisericii* nou edificate, care se va ține la 15 Octomvrie st. n. precum și la *petrecerea împreună cu dans*, care va avea loc în sala școlii gr.-cat.

Dare de seamă și mulțumită publică. Comitetul bisericii sf. George din Ocna-Dejului, în numele său și al credincioșilor acelei biserici vine pe aceasta cale a cuita publice și a exprima cea mai adâncă mulțumită tuturor acelor inimi nobile, cari ascultându-le glasul rugător au binivoit a-i ajuta atât din al lor propriu cât și prin colecte făcute între cunoscuții lor. Cu insistență rugăm apoi pe toți aceia, cari nu ne-au trimis nici ajutoare nici apelul, ca să ni-l retrimită barem pe acesta și să nu aștepte ca să-l revocăm prin poștă. Binevoitorii oferenți și ofertele din urmă sunt următoarele: Gavriil German, preot gr.-cat. Filea-de-sus colectat 3 c. 22 f., Ioan Bârsan, preot gr.-cat. Alsó-Sebes colectat 12 c. 60 f., Ilie Cuterra, preot gr.-cat. Clopodia din al său 2 c., Nicolae Coroiu Ponorean preot gr.-cat. Ponorel 3 c. 62 f., Gavriil Nichita, episcop Petritea colectat 9 c., George Mica, preot Elekes colectat 4 c., Nicolae Ganea, preot gr.-or. Bendorf 2 c., Petru Codeu, preot Crasna-Fúzes colectat 7 c. 45 f., Nicolae Petru, preot gr.-cat. Görgény-Szt.-Imre donat 1 c. 50 f., Magy. bank és keresk. részv. társaság Budapest 100 c., Gavriil Marțian, preot gr.-cat. Alsó-Kosály colectat 32 c. 90 f., Ioan Maior, adm. dom. metropolitan în Blaj 3 c., Cornelia

Maior 3 c., Mărioara O. Maior 2 c., Ioan C. Maior 2 c., total 10 c., Dumitru Dragoș, Szamostelek, Apa 2 c., Isidor Sodor, preot gr.-cat. Romoșel colectă 5 c., Ioan Nistor, protopop Felsőbánya din al său 2 c., iar dela bisericile din protopopiat și dela privați 25 c. total: 27 c., Ioan Răduțescu, comptabil Szászabánya 1 c., iar dela diverși 7 c. 50 f., total: 8 c. 50 f. Suma 230 c. 79 f. La aceasta colecta publicată mai înainte 573 c. 48 f. Suma totală 804 c. 27 f. Ocna-Dejului, la 6 Octomvrie 1911. *Iacob Marga,* preot. *Nicolae Gurgean,* prim curator.

Regele Petru al Sârbiei la Budapesta. Se scrie tot mai pozitiv despre o vizită apropiată, ce regele Sârbiei Petru voește se o facă Monarchului nostru. Visita se crede, că va avea loc la sfârșitul lunii aceste și încă în Budapesta. Pe regele Petru îl va însoți în drumul acesta ministrul de externe Milovanovics. Așa se vede că și opinia publică sârbească e împăcată acum cu aceasta vizită, pe care a zădărnicit-o odată mai astă-primăvară.

Hymen. *Valeria Mircea* și *Eugen Széles*, profesor, invită la actul cununiei lor, care se va celebra în biserica gr.-cat. din Corond în 15 Octomvrie.

— *Letiția Mera* și *Ioan Pop*, invită la cununia lor, care se va celebra în 15 Oct. st. n. la oarele 3 p. m. în biserica gr.-cat. din Ercea.

Felicitări!

„**Cosinzeana**”, revista literară ilustrată pentru familie, ce o va eda *Sebastian Bornemisa*, proprietarul „*Librăriei Naționale*” din Orăștie va apărea în 1/14 Octomvrie și toți, cari doresc să o aibă, sunt rugați a-și da adresele, ca să li-se trimită numărul prim, de probă. Până la Anul-Nou revista iasă de două-ori pe lună, iar dela Anul-Nou începând de trei-ori, sau poate chiar săptămânal. *Abonamentul pe ultimele trei luni ale anului e numai 1 coroand.*

Adresele și abonamentele să se trimită la „*Librăria Națională*” S. Bornemisa în Orăștie—Szászváros.

Colosseum-Bioscop — proprie iluminție electrică — una dintre cele mai mari întreprinderi. — Să vor reprezenta diferite piese teatrale jucate de actorii cei mai renumiți.

Marti seara se va reprezenta:

1. Călătorie în America (nat.)
2. Hoța de mere (Humor.)
3. Industrie de casă pe insula malaică.
4. Aventura unui pictor (Humor.)
5. Înnormântarea lui Lueger primarul Vienei (act.)
6. Paveluț se joacă în biliard (hum.)
7. Scutierul reginei (dramă.)
8. Potopul din Paris (actual.)
9. Pierott bețivul (colorat.)
10. Hercules ca soldat (humor.)
11. Marchiza de Pompadour (Dramă.)
12. Amateur-Fotograf (Humor.)

Miercuri seara se va reprezenta:

1. Sub poalele dealurilor Dolomitec și urcarea acestora (natural.)
2. Paveluțca sinucigaș (hum.)
3. Tragica sfârșire a unei iubiri (dramă.)
4. Princesa Nicotine (hum.)
5. Oraș mare în zăpadă (natural.)
6. Femeia ca vizitiu (hum.)
7. În țara căutătorilor de aur (dramă.)
8. Vânătoarea de căprioare (nat.)
9. Portofelul nestatornic (humor.)
10. Familia Dam (humor.)
11. Vendetta (colorat.)
12. Doi servitori sârguincioși.

În fiecare seară program nou, avut și distractiv.

Loc I. 1 cor., loc II. 60 fil. stat 40 fil. Pentru studenți prețuri reduse.

Partea Literară.

CRUCIAȚII.

Roman istoric din veacul al XV.
după Henryk Sienkiewicz.

(Continuare)

79

III.

Cei trei nobili poloni pleacă spre Malborg, împreună cu marele magistru. Toți erau cu mare atențiune să vadă puterea marelui magistru. Mai atent era Zindarm, care de altcum era și un ostaș escelent. — Acesta credea, că va putea face ușor pace în Cracovia.

Orașul Malborg era o puternică fortăreață. Zidurile înalte și groase se ridicau ca nește uriași spre cer.

— Ex luto Marienburg — din lut s'a ridicat Marienburg-ul, zise marele magistru, arătând la zidurile celea puternice.

Zindarm se opri și privi la murii întăriți cu cimentul, al cărui secret numai ei îl știau. Conrad îl întrebă:

— Tu te pricepi la război? Ce părere îți faci despre fortăreața asta?

— Așa mi-se pare, că nici nu te poți apropia de ea — răspunse cavalerul polon...

— Dar cu toate acestea...

— Și?

— Fiecare fortăreață își poate schimba stăpânul.

— Pentruce spui tu aceasta?

— Pentrucă tainele lui Dumnezeu nime nu le știe!

— Curios răspuns! — zise marele magistru.

— Intr'aceea sosi și muzica trimisă înaintea lor. Aceasta îi petrecu până în cetate.

La poartă îi așteptau cavalerii germani: Guelfenstein, căpitanul de poliție, Lichtenstein și alți cavaleri mulți.

Marele magistru se cobori de pe cal și întrebă de Guelfenstein:

— Sosit-au vești din Smud?

— Nimic deosebit. S'au întâmplat câteva ciocniri mai mici. Păgânii au aprins Ragneta.

— Sperăm că cu ajutorul lui Dumnezeu îi vom umili — zise marele magistru.

Apoi recomandă pe cruciați, cavalerilor poloni.

— Sunt trimișii regelui Jaghiello. Au venit după prinsoneri. — Pregătiți-le cortel.

Cruciații priviau curioși pe poloni, în-deosebi pe Povala Facevi, a cărui veste era cunoscută în toată Europa. — Unii cunoșcuseră pe Zbisko și îl salutără prietinește, căci știau, că îl iubește Junghingen, fratele marelui magistru. Conversară mult și cu Zindarm, deși în lupta dela Gründwald el învinse oastea ordului.

Guelfenstein conduse pe poloni și le arătă totul.

— Aici în stânga sunt grajdurile. Avem numai patru sute de cai, căci ceilalți sunt pe la hotară. — Deasupra grajdurilor sunt chiliile unde ne ținem bucatele. Avem bucate pe zece ani, și nu perim de foame.

Trecură apoi în cealaltă curte și de aici trecând un pod, ajunseră în a doua fortăreață. Aici priviră cu îngrijire totul.

Văzură locuințele lucrătorilor și a servitorilor, palatele toate cu odăile lor pompoase pline de lucruri și obiecte antice.

Servitorimea umbla ca furnicile, întocmai, ca la turnul babilonic. Se aflau între ei și anglezi, cari știau să împuste porumbul chiar și de pe vârful cel mai înalt al bisericilor; erau de prin Elveția, din Dania apoi spanioli, italieni, și din alte țări ale Europei, din Burgundia, Frizia și din alte provincii ale imperului german.

Tot în fortăreață se afla turnul marelui magistru, în care își ținea avuțiile. — Aici se aflau bani întotdeauna.

Litvania, Italia, Livonia și Rusia încă le trimise de multeori sume enorme de bani.

Încrăstinarea Litvaniei cauza piedeci ordului, căci și-a pierdut dreptul să mai rămână și pe mai departe în Germania. Fiindcă aici nu mai aveau pe cine se mai încrăstineze au fost siliți să se reîntoarcă în Palestina, unde să apere pe călugării, cari peregrinează la mormântul sfânt.

Din cauza aceasta negau, că litvanii sunt adevărați creștini, spuneau, că regele Jaghiello și principele litvan s'au încrăstinat numai la aparință, ei protejiază păgânismul și pe mai departe. — Vestea asta străbătu repede în toată Europa și mulți dintre domnitori, priviau cu ochi răi de aici încolo, pe membrii ordului.

Mai ales locuitorii fortăreței Marienburg erau tare năcăjiți.

Lui Zindarm i-au venit însă în minte cuvintele cruciaților, cari odinioară au ueliniștit pe Cazimir, regele polon:

— Noi suntem mai puternici decât tine și de nu ne vei asculta, te vom trimite cu arma la Cracovia și de acolo mai departe...

Cei doi Bogdaniec sau strâns cu căldură în brațe. Mazko observând, că fratele său e cam trist l'a întrebat îndată:

— Ai pierdut-o?

— A murit în mâinile mele, în Spichov — răspunse Zbisko, și-i spuse totul.

— Dar Jurand? — întrebă bătrânul.

— Încă trăiește; dar până când?

— Mai bine ai fi rămas acasă. Cu vre-o două-trei săptămâni mai târziu și așa ne-am fi văzut. Dar așa cine poate să știe ce-i prin Spichov de cumva în absența ta va muri Jurand? Îi vor transporta tot ce are în toate părțile.

Zbisko n'a răspuns nimic la întrebarea fratelui său, ci-l întrebă:

— Ești palid, doar nu ești bolnav?

— Rana iarăși, mi-a început să sângerizeze. Câinii ăștia m'au ținut închis în temniți subterane, până ce nu s'a întrepus pentru mine cavalerul De-Lorsch. Dar acum au trecut toate. Și eu voi fi eliberat în curând și atunci nu voi fi mai mult întristat. Și ce-i mai mult, eliberarea mea nu va costa nimic.

— Dar onoarea noastră de cavaler? — zise Zbisko. Arnold Baden ar putea zice, că l'am înșelat.

Mazko doveni trist și zise:

— Cel puțin te-ai putea târgui cu el.

— Nu banii ne lipsesc frate dragă, ci fericirea.

— Vom ajunge și fericiți!... Eu însă poate că nu, căci mi-au secăt toate puterile în temnițele subterane. Cred, că și tu știi

ce sunt acelea. Îți aduci aminte, când în Cracovia...

Zbisko se făcu palid și zise:

— Pentruce îmi vorbești de asta?... Cum să nu-mi aduc aminte! Și cine mă scăpat de barda călăului? Oh Danusie!

— Ce necaz ai? — strigă Zbisko speriat. Nu glumi!

Zbisko înse să văieta într'una și își smulgea părul. Pe Mazko atâta la impresionat situația tristă a fratelui său, încât căzu la pământ ca leșinat. Zbisko s'a speriat și îi aduse fratelui său îndată vin cald.

— Te simți mai bine? — îl întrebă cu drag pe Mazko — când acesta își deschise ochii.

— Da, sunt mai bine! — răspunse bătrânul. Pot să și călătoresc dacă ași voi.

— Trimii vor rămânea, ce-i drept aici încă vre-o câteva zile — zise Zbisko, — dar noi vom pleca mai iute, de crezi că vei putea învinge oboseala.

Atunci intră Glava, care petrecu pe Zbisko până la Malborg.

— Ce fac trimii? — întrebă Mazko.

— Privesc fortăreața, — răspunse Glava. În adevăr, că și ai la ce să te uiți, nici în vis nu poți vedea așa ceva.

Frații Bogdaniec n'au răspuns nimic; tot la aceea să cugetau și ei. Dacă va erumpe războiul între ord și regele polon, atunci sângele va curge până și nu se va ști a cui va fi triumful.

În sfârșit Mazko zise:

— De mă voi simți mai bine, mâne o să plecăm. Unde mergem?

— În Spichov, — răspunse Zbisko.

— Se nu mergem în Spichov, acela e un loc tare urgisit — răspunse Mazko.

— Așa-i!... Dar acolo e mormântul Danusiei.

Să făcu liniște. Mai apoi începu Mazko:

— Mai întâi și așa ajungem în Plotz, acolo ne vom înțelega ce să facem.

— Bine — zise Glava. — Jaghienka încă se află acolo, vei vedea, că o să te vindecă de te va îngriji ea.

— Jaghienka e cea mai bună fată din lume! — zise Mazko.

Pe Mazko îl cercetară Zindarm și Povalo.

— Să fie lăudat numele Domnului! — ziseră aceștia, salutându-l cu tot respectul.

— Acum și pururea — zise Mazko.

— Mai întâi am făcut catalogul tuturor prinsonerilor, apoi am privit puțin prin fortăreață, — zise Povala.

— Puternică fortăreață. Asta cu greu poate să o dărâme putere pământescă.

Zindarm făcu din umeri și n'a răspuns nimic. Mazko privindu-l îl întrebă:

— Tu doară nici n'ai privit cetatea?

— Cum să nu? Cu forța ne-au arătat toate, ca să ne înfricăm de puterea lor.

— Ei, și?

— De va fi război, îi facem fărâma.

Mazko strigă îndată:

— Știu că ofițer mai destoinic în luptă nu-i decât tine nime altul. Eu cred însă, că asta e cea mai întărită fortăreață din lume.

Glava într'aceea aduse vin și cavalerii se așază lângă o masă și apoi au închinat câte un pahar.

— Ori ce fortăreață se poate ocupa.

Acum să ridică și Zinderman și zise:

— Pe cruciați toți îi uresc, nu numai supușii litvani și polonii ei chiar și germanii.

— Dar ce amestec are aici ordul? — întrebă Mazko.

Zindarm răspunse cu suris:

— Dacă ai fi călare și ți-ai pierde șaua ai putea rămâne călare și mai departe?

— Nu.

— Vezi, dar așa-i călărețul, cași ordul.

* * *

Marele magistru încă în seara aceea dete o cină pompoasă în cinstea deputației polonilor. — Deși după datinele și legile ordului, cari aveau de bază sărăcia, cu toții mâncară și beură din vase de argint.

Voia nu le-o conturbă nimic.

Polonii necunoscând obiceiurile germane se cam mirară de muzică și s'au minunat și mai mult, când au văzut, că după cină să încinge un dans la care au luat parte și femeii și urși.

În decursul unei Zindarm întrebă de marele magistru, că supușii săi iubesc ordinea? I-a răspuns Conrad:

— Celce iubește crucea trebuie să iubească și ordinea.

Cruciații aprobară cu toții, iar marele magistru mai adause:

— Pe seama inamicilor noi avem trei arme.

— Cari sunt acelea? — zise Zindarm curios.

— Primele două sunt: sabia și crucea; a treia ți-ai putea-o arăta, dacă te-ai conduce din odaia asta în cealaltă.

— Așa-i, așa-i — ziseră cruciații.

Zindarm știu, că marele magistru vorbește de visteria lor plină de bani și răspunse:

— În vremile vechi puternicul împărat german conduse pe trimisul regelui nostru cu numele Skarbek, în odaia cu bani și zise: „Privește, cu aceasta am putut să înving pe regele vostru“.

Skarbek își trase de pe deget inelul, care reprezintă o avere și asvârlindu-l între bogății zise: „Aurul să rămână între aur; noi polonii iubim mai mult fierul“. — Și Hundesfeld i-a dovedit, că vorbește adevărul.

— Cei Hundesfeld acela? — întrebă rădăci.

— E câmpul de luptă, unde au fost înmormântați germanii și câinii deopotrivă — răspunse Zindarm liniștit.

Deveni o liniște mortală; iar Zindarm continuă:

— Aurul nu se găsește în tot locul ca fierul.

— Fier și noi avem, — zise acum marele magistru. Ați văzut magazinul de arme și nicăiri nu sunt atâtea arme, atâtea scuturi, săbii, lancei, ca în Marienburg.

Povala Facevi luă de pe masă un cuțit mare, de vânatoare, îl prinse de ascuțitul lui și îl îndoi așa de ușor cași când ar fi numai de plumb. Apoi ridicându-l zise:

— Priviți asta-i tăria fierului vostru.

— Mâna ta e din oțel! — strigă mișându-se marele magistru.

— Nu numai a mea, ci a fiecărui polon, — gluma asta o poate face oricare din noi, — răspunse Povala.

Pe cruciați îi neliniști faptul ăsta și pe urmă Guelfenstein zise:

— Nici noi nu rămânem de rușine. Frate Baden dovedește, că nici mâna noastră nu-i mai amărită, ca a polonilor.

Servitorii aduseră un alt cuțit, dar uriașul Arnold Baden poate din cauza, că era prea agitat, ori poate pentru slăbiciunea momentană, ce l-a cuprins, n'a putut îndoi cuțitul.

IV.

Când cei doi Bogdanec ajunseră în Plotzk, principele Zemovitor nu mai era acolo, căci la invitarea principesei Anna Danuta s'a dus cu întreagă curtea sa în Cersk. Episcopul le-a spus însă, că Jaghienka a plecat în Spichov, cu scopul să ingrigească pe Jurand.

— Ce fată! — zise Mazko, — mai bine să ingrigește de bolnavul acela, decât să meargă să-și petreacă.

— Zbisko n'a răspuns nimic, iar bătrânul continuă:

— De bună seamă vrea să meargă în Zgogelitz.

— Abia cred, zise Zbisko, doar de bună voie s'a dus în Spichov.

— Singur n'a cutezat să meargă acasă,

— Singur n'a cutezat să meargă acasă.

— Dacă ai veni și tu acasă.

Zbisko iar n'a răspuns.. Bătrânul însă zise:

— Cei doi își vor răzbuna asupra mea căci am dus pe Jaghienka din Zgogelitz. Și eu sunt bătrân și slab.

— Asta poți s'o spui aceluia care nu te cunoaște! — răspunse Zbisko. — Eu nici acum nași cuteza să duelez cu tine.

Mazko mușcându-și buzele zise mă-nios:

— Bine, bine! — În Spichov vom mai vorbi de ei.

Când ajunseră în Spichov, Jaghienka le eși înainte și primi pe bătrânul Mazko, ca și când i-ar fi fost tatăl ei adevărat. Zbisko merse mai întâi la mormântul Danusiei.

— Dumnezeu a chemat-o la sine — zise Mazko — fie numele Lui binecuvântat. Acum e vremea să mergem acasă în Bogdanec.

— Până trăește Jurand, trebuie să rămânem aici, — adause Jaghienka.

— Și cum se află Jurand?

— Mereu zimbește ca și când ar vedea paradisul. Nu cere nici când nimic, ci râde încontinuu.

— Se mergem la el — zise Mazko.

Zbisko se ruga încă la mormântul Danusiei. Florile mirositoare de pe el dovedeau, că și acum încă le ingrigește o mână gingașe. Zbisko întrebă de Tolina:

— Cine se ingrigește de florile aste?

(Va urmă).

Posta Administrațiunii.

Abásfalva. Am primit în restanța anilor trecuți. Foaiă vi-o trimitem din nou; dar binevoiți a regula toată restanța. *Gârbovița* pe 1911 întregire. *Coșlar* pe 1911, sem. 2-lea. *Ighiu* pe 1910 sem. 2-lea și 1911 până în 1-a Septemvrie. *Sântămarie* (distr. Bîa) pe 1911. *Oșorheiu* pe 1911 sem. 2-lea. *Hodac* pe 1909 și 1910. *Prostea-mare* pe 1909 și 1910 sem. I. Binevoiți a trimite și restul până în prezent. *Șomfalău* pe 1911. *Szaniszló* pe timpul din 31/3 1909 până în

31/3 1911. Mai restează 14 coroane pe 1911. *Silvașul-de-jos* pe 1911 întreg. *Kőfarka* pe 1911 întreg. *Vasad* pe 1911 întreg. *A. M. Fetiș* în posta adm. din nr. 68 nu este vorba de restanții, ci de plătiri. Acolo se quitează plățirea ce ați făcut în 4/7 a. e. și recunoaștem cu plăcere, că sunteți plătitor punctuos. Notăm, că așa de parte n'am ajuns încă, ca să publicăm *restanțierii*; dar odată poate să vină și vremea aceea, când vom fi siliți să-i dăm în vileag.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

„*Luceafărul*“. Nr. 19, 1911 cu următorul sumar bogat și variat: T. R. Popescu: Excursiuni în Munții Cibinului, Făgărașului și Brașovului. — I. Borcia: Sonet, Cântec (poezii). — I. N. Pârvulescu: Plopul, O cruce (poezii). — Al. Cazaban: O fabulă în proză. — I. U. Soricu: Flori și aur (poezie). — A. Lupeanu: Mandi Lăncerul. — *Cronică*: Sborul lui Vlaicu în Sibiu. Fiul lui Segantini. Blajul. Băncile și „Asociațiunea“. Rodin. Revista Balcanică. Naționalismul dlui Ovid Densușianu. Excursiuni în munți. Enciclopedia bisericii Românilor de pretutindeni. Monumentul lui Eminescu în Galați. Notită. — Posta Redacției. — Bibliografie. — *Ilustrațiuni*: Sibiuul. Oena-Sibiului. Cetățuia Slămnice. Căsnădia și Căsnădioara. Păltiniș. Cioban mărginean. Țigani la Prislop. Port din Reșinari. Port din Seliște. Reșinari lângă râul caselor. Fată din Reșinari. Lacul Bălii. Colibă lângă lacul Bălii. Coliba soc. carp. Urlătoarea Bălii. Podragu. Muntele Surul. Vedere spre Negoiu. Cascada „Miezuniile“. Piatra Craiului. Cetățuia Râșnov. Brașovul. Castelul „Peș“ în Sinaia.

*

Dr. IZIDOR MARCU:
Teologia pastorală volum I.
Didactică pastorală f. 8° 408
pag. 4 cor. Vol. II. Liturgica
f. 8° 586 pag. 5'40 cor. Sunt
indispensabilele fiecărui preot.

Se pot primi dela **Librăria Seminarului teol. gr. cat. din Blaj** cu prețul 9'50 cor.

*

Biblioteca din Blaj. Sub acest titlu a început să apară la Tipografia noastră o serie de povestiri bune, alese pentru tinerime. Nrul 1. cuprinde minunatele scrisori ale misionarilor din depărtat! răsărit, publicate în „Unirea“ sub titlul de „Vestitorii credinței“. Câte o astfel de broșură de 70 pag. format mic, costă 24 fl. O recomandăm cu căldură.

*

Vatra familiară. Indemnuri și sfaturi pentru viața casnică. Cea mai potrivită carte pentru săteni! Cuprinde sfaturi creștinești și în o foarte frumoasă limbă populară. E editată de societatea de lectură a Clericilor din Seminarul Blajului. Se află de vânzare la oricare Librărie românească. *Prețul 30 bani.*

*

1. Teologia dogmatică fundamentală de Dr. V. Sucu prof.

vol. I. *Apologetica creștină* fco. 5·30
vol. II. *Tradițiunea și Bis.* fco. 5·30

2. Teologia dogmatică Specială.

vol. I. *Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, Intruparea Domnului și Grația.* fco. 7·30 cor
vol. II. *Sacramentele și Eshatologia.* fco. 7·30 cor.

3. Hipnotism și Spiritism 1·50

Preaveneratul Conzistor Arhiepiscopesc a permis să se poată procura aceste cărți din caselle bisericești pentru bibliotecii. — Să afle de vânzare la Librăria sem. teol. Blaj—Balázsfalva.

*

Ministerul r. Ung. de culte și instrucțiune publică prin ordinul său din 15 Ianuarie 1910 Nr. 144113—1909 a aprobat:

1. *Orarul general și particular pentru școlile primare cu 1, 2 și 3 învățători.*

2. *Planul de învățământ și îndreptarul metodic.* pentru școlile primare din Provincia Metropolitană gr.-cat. de Gyulafehérvár-Fogaras—Alba-Iulia și Făgăraș. Aprob. din Conferința Episcopescă, ținută în 7 Septembrie st. n. 1909 Nr. 6693.

Balázsfalva 1909. Tipografia Seminarului teologic gr.-cat. — Opuł întreg 4 cor.

Orarul se vinde:

Pentru școalele cu un învățător — 80
" " doi " 1·20
" " trei " 1·60
plus 20 fil. port. pentru fiecare.

Comande se pot face la Tipografia Seminarială.

*

Carte de citire maghiară pentru clasele: V. și VI. a școlii primare cu limba de propunere română, de *Ioan F. Negruțiu și Petru Ungurean.* Carte aprobată pentru școlile primare prin ordinul ministerial Nr. 5,9421—1910.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.
Redactor responsabil: Augustin Gruția

Un admirabil tablou după originalul marelui pictor *Obedeanu* reprezentând pe:

MIHAI-VITEAZUL

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest tablou cu o putere de sugestie extraordinară. Se afle de vânzare la Librăria sem. teol. gr.-cat. din Blaj. — Prețul tabloului cor. 1·50 fil.

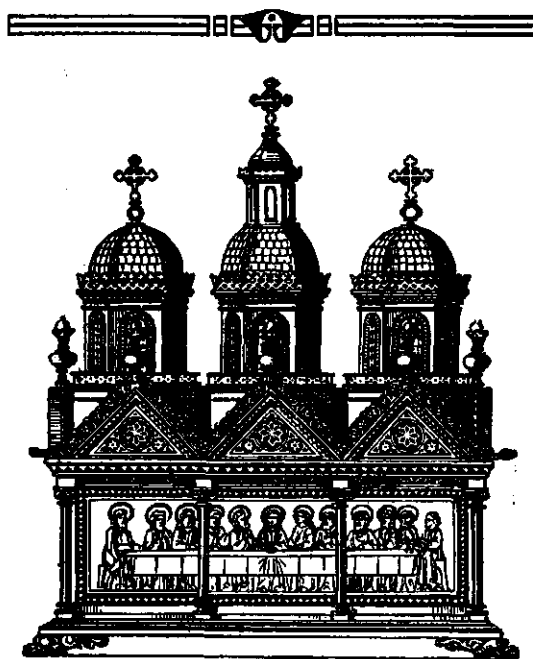
Cadoul de sărbători!

admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44/68 cm.

Se afle de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj.* — Prețul freat 2·20 cor.

Vranics și Tausch

fabrică de odăjdii, obiecte bisericești și prapuri. Atelier de zugrăvit, aurit și marmorat, măestri de altare în

Ujvidék

Az „Arany keresztosz”, Duna-utca, roagă P. O. preoți, cari doresc a comandă ori ce pentru biserică, să ceară dela susnumita firmă Prețcurant, ce cu plăcere se trimite franco. (83) 6—13

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

== SIBIU ==

Strada Cisnădiei 5. Strada Cisnădiei 5.

== recomandă ==

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.008.540·78
Capitale asigurate pe viață achitate		4.334.801·12
Starca asigurarilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.839·92—
	viață	11.020.266—
Fonduri de intemeiere și de rezervă		2.428.317—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(88) 59—?

A apărut

ANTOLOGIONUL

sau

MINEIUL

tomul I. carele cuprinde în sine *slujbele dumnezeștilor sărbători, a Născătoareii de Dumnezeu și ale sfinților* de pe lunile: Septembrie, Octombrie, Noiembrie și Decembrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 33 cor. și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care în lucrare.

Prețul tomului II. se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.